

Wymagania edukacyjne dla kl. VII

opracowane na bazie „ Wczoraj i dziś. Program do nauczania historii w klasach 4-8 szkoły podstawowej” autorstwa
Tomasza Maćkowskiego

Dział tematyczny. Osiągnięcia ucznia (wiadomości i umiejętności)	Poziomy wymagań				
	K	P	R	D	W
I . Europa po Kongresie Wiedeńskim	K	P	R	D	W
- podaje daty zwołania Kongresu Wiedeńskiego, bitwy pod Waterloo	+				
- posługuje się terminami: restauracja, równowaga europejska, legitymizm, Święte Przymierze		+			
- wskazuje na mapie Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Rzeczpospolitą Krakowską	+				
- przedstawia zasady i postanowienia Kongresu Wiedeńskiego		+			
- wymienia decyzje kongresu w sprawie polskiej		+			
- wymienia głównych uczestników kongresu			+		
- wyjaśnia cel zawarcia Świętego Przymierza		+			
- wskazuje na mapie Europy zmiany terytorialne wprowadzone w 1815 r.				+	
- ocenia, jakie konsekwencje dla Europy przyniosły postanowienia kongresu					+
- podaje daty powstania dekabrystów i rewolucji lutowej we Francji			+		
- opisuje przebieg wydarzeń w Rosji, Francji, Belgii, Grecji i we Włoszech				+	
- wymienia przyczyny i skutki rewolucji i powstań, które wybuchły w Europie po kongresie					+
- podaje rok rozpoczęcia Wiosny Ludów i wskazuje jej zasięg	+				
- wymienia przyczyny, przebieg i skutki Wiosny Ludów we Francji, Niemczech, Włoszech i monarchii austriackiej			+		
- lokalizuje na mapie państwa, w których doszło do powstań i rewolucji			+		
- omawia przyczyny i skutki wojny krymskiej			+		
- poprawnie posługuje się terminami: rewolucja lutowa, parlament frankfurcki, wojna krymska		+			
- określa przyczyny i charakterystyczne cechy rewolucji przemysłowej	+				
- poprawnie posługuje się terminami: fabryka, industrializacja, urbanizacja, kapitaliści, proletariat		+			
- podaje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków procesu uprzemysłowienia		+			
- przedstawia dokonania R. Fultona, G. Stephensona, M. Faradaya			+		
- wskazuje na mapie najbardziej uprzemysłowione regiony Europy			+		
- ocenia znaczenie wynalazków dla rozwoju cywilizacji				+	
II . Ziemie polskie po Kongresie Wiedeńskim	K	P	R	D	W
- wskazuje na mapie nowy układ granic państw zaborczych na ziemiach polskich po kongresie		+			
- podaje rok utworzenia Królestwa Polskiego	+				
- poprawnie posługuje się terminami: Królestwo Kongresowe, Wielkie Księstwo Poznańskie, Wolne Miasto Kraków	+				
- charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego		+			
- ocenia osiągnięcia Królestwa Polskiego w gospodarce, kulturze, szkolnictwie			+		
- zna dokonania postaci: Adama Jerzego Czartoryskiego, Józefa Zajączka, Franciszka Ksawerego Druckiego -Lubeckiego,			+		
- charakteryzuje politykę zaborców wobec Polaków w latach 1815-1830				+	
- podaje datę nocy listopadowej	+				
- podaje daty bitwy pod Grochowem, pod Ostrołęką, kapitulacji Warszawy			+		
- wymienia dokonania Waleriana Łukasińskiego, braci Niemojowskich, Piotra Wysockiego, Józefa Chłopickiego, Adama Czartoryskiego, Mikołaja I		+			
- wymienia przyczyny wybuchu powstania listopadowego		+			
- omawia przyczyny klęski powstania listopadowego, ocenia jego znaczenie dla Polaków				+	
- przedstawia międzynarodowe tło wybuchu powstania listopadowego					+
- wskazuje na mapie miejsca bitew i zasięg powstania		+			
- poprawnie posługuje się pojęciami: Wielka Emigracja, emisariusze	+				
- poprawnie posługuje się terminami: Statut Organiczny, noc paskiewiczowska, Komitet Narodowy Polski, Towarzystwo Demokratyczne Polskie, Hotel Lambert		+			
- wskazuje na mapie państwa, do których emigrowali Polacy po klęsce powstania listopadowego		+			
- wymienia bezpośrednie i długofalowe skutki powstania listopadowego			+		

- przedstawia dokonania Juliusza Słowackiego, Adama Mickiewicza, Fryderyka Chopina, rozumie ich wkład w rozwój kultury narodowej	+				
- podaje daty powstania krakowskiego i Wiosny Ludów na ziemiach polskich	+				
- prezentuje przyczyny i skutki powstania krakowskiego i rabacji galicyjskiej		+			
- omawia działania podejmowane podczas Wiosny Ludów na ziemiach polskich			+		
- ocenia znaczenie udziału Polaków dla wydarzeń Wiosny Ludów w Europie				+	
III . Europa i świat po Wiośnie Ludów	K	P	R	D	W
- podaje datę wojny secesyjnej w USA	+				
- poprawnie posługuje się terminami: Północ, Południe,	+				
- poprawnie posługuje się terminami: secesja, demokraci, republikanie		+			
- przedstawia dokonania Abrahama Lincolna	+				
- opisuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych		+			
- przedstawia przebieg wojny secesyjnej, wskazuje na mapie miejsca przełomowych walk			+		
- omawia rozwój Stanów Zjednoczonych w XIX wieku				+	
- ocenia znaczenie zniesienia niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych				+	
- podaje rok powstania Królestwa Włoskiego i cesarstwa niemieckiego	+				
- zna postacie Camilla Cavoura i Ottona Bismarcka	+				
- omawia przebieg kolejne etapy zjednoczenia Włoch i Niemiec			+		
- wskazuje najważniejsze podobieństwa i różnice w procesie zjednoczenia Włoch i Niemiec			+		
- porównuje metody polityczne stosowane przez Bismarcka z postawą Cavoura i Garibaldiiego w okresie jednoczenia państwa				+	
- wyjaśnia pojęcie kolonializm	+				
- wskazuje na mapie największe mocarstwa i ich kolonie	+				
- wyjaśnia przyczyny ekspansji kolonialnej państw europejskich		+			
- wskazuje pozytywne i negatywne skutki polityki kolonialnej z perspektywy europejskiej oraz z punktu widzenia kolonizowanych społeczności			+		
- omawia przyczyny, przebieg i skutki najważniejszych konfliktów kolonialnych w XIX wieku			+		
- ocenia politykę mocarstw kolonialnych wobec podbitych ludów i państw na przykładzie W. Brytanii				+	
- poprawnie posługuje się terminami: nacjonalizm, solidaryzm społeczny, emancypacja	+				
- poprawnie posługuje się terminami: I Międzynarodówka, anarchizm, socjaldemokracja, sufrażystki		+			
- omawia działalność ruchów emancypacyjnych				+	
- wymienia najważniejsze odkrycia i wynalazki drugiej połowy XIX wieku oraz początku XX wieku	+				
- charakteryzuje dokonania: Karola Darwina, Dymitra Mendelejewa, Marii Skłodowskiej- Curie, Ludwika Pasteura, Wilhelma Roentgena, Grahama Bella, Thomasa Alvy Edisona		+			
- wymienia możliwości wykorzystania wynalazków XIX wieku w różnych dziedzinach				+	
- wskazuje pozytywne i negatywne zastosowania tych odkryć				+	
- omawia nowe zjawiska kulturowe, w tym narodziny kultury masowej oraz przemiany obyczajowe	+				
- poprawnie posługuje się terminami: realizm, impresjonizm, secesja, kultura masowa		+			
- wymienia twórców kultury przełomu XIX i XX wieku i przedstawia ich najważniejsze dzieła			+		
- omawia rolę organizacji nowożytnych igrzysk olimpijskich w rozwoju kultury masowej i przemian obyczajowych					+
IV . Ziemie polskie po Wiośnie Ludów	K	P	R	D	W
- podaje datę wybuchu powstania styczniowego	+				
- poprawnie posługuje się terminem branka, rewolucja moralna	+				
- omawia główne przyczyny wybuchu powstania styczniowego		+			
- wskazuje na mapie zasięg powstania styczniowego		+			
- poprawnie posługuje się terminami: Biali, Czerwoni, uwłaszczenie		+			
- charakteryzuje sposób walki w powstaniu styczniowym		+			
- przedstawia dokonania Jarosława Dąbrowskiego, Aleksandra Wielopolskiego, Romualda Traugutta			+		
- podaje datę ostatecznego upadku powstania styczniowego ; klęska oddziału ks. Stanisława Brzóska			+		
- wyjaśnia znaczenie dekretu o uwłaszczeniu dla losów powstania				+	
- ocenia wpływ manifestacji patriotycznych na wybuch powstania styczniowego				+	
- omawia przebieg powstania			+		
- poprawnie posługuje się terminami: rusyfikacja, germanizacja	+				
- wymienia podstawowe skutki klęski powstania styczniowego	+				
- wymienia represje, jakie spadły na uczestników powstania	+				

- poprawnie posługuje się terminami: Kraj Przywiślański, kulturkampf, Hakata, rugi pruskie, trójlojalizm		+			
- wyjaśnia, na czym polegała autonomia galicyjska		+			
- rozróżnia bezpośrednie i długofalowe następstwa powstania styczniowego			+		
- opisuje metody rusyfikacji i germanizacji		+			
- charakteryzuje i ocenia zróżnicowane postawy społeczeństwa wobec zaborców			+		
- porównuje rozwój gospodarczy w trzech zaborach				+	
- przedstawia dokonania Michała Drzymały, Hipolita Cegielskiego			+		
- opisuje okoliczności strajku szkolnego we Wrześni		+			
- wymienia partie ruchu robotniczego, narodowego i ludowego na ziemiach polskich oraz ich głównych ideologów	+				
- podaje rok rewolucji w Rosji i na ziemiach polskich		+			
- przedstawia dokonania Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego			+		
- omawia przyczyny i przebieg rewolucji 1905-1907 w Królestwie Polskim			+		
- przedstawia skutki rewolucji z lat 1905-1907 na ziemiach polskich				+	
- poprawnie posługuje się terminami: orientacja prorosyjska, orientacja proaustriacka	+				
- podaje rok utworzenia Legionów Polskich		+			
- poprawnie posługuje się terminami: Kompania Kadrowa, Błękitna Armia, kryzys przysięgowy		+			
- charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy utworzenia armii polskiej			+		
- opisuje poglądy zwolenników różnych polskich orientacji politycznych			+		
- ocenia wysiłek zbrojny Polaków			+		
- przedstawia dokonania Józefa Hallera				+	
- wskazuje na mapie rejony walk Legionów Polskich				+	
- omawia cele i działalność Związku Walki Czynnej, Związku Strzeleckiego, Polskich Drużyn Strzeleckich, Drużyn Podhalańskich, Drużyn Bartoszewskich				+	
- poprawnie posługuje się terminami: pozytywizm, Młoda Polska, praca organiczna, praca u podstaw		+			
- przedstawia dokonania Henryka Sienkiewicza	+				
- porównuje warunki rozwoju kultury narodowej Polaków w trzech zaborach			+		
- wymienia polskich przedstawicieli pozytywizmu i przykłady ich twórczości			+		
- wyjaśnia rolę historii w kształtowaniu polskiej kultury narodowej				+	
- charakteryzuje sztukę Młodej Polski – jej reprezentantów i główne dzieła					+
V. I wojna światowa	K	P	R	D	W
- poprawnie posługuje się terminami: trójprzymierze, trójporozumienie, kocioł bałkański, państwa centralne, ententa	+				
- wymienia przyczyny pośrednie i bezpośrednią przyczynę wybuchu I wojny światowej		+			
- opisuje przyczyny i skutki wojny japońsko-rosyjskiej i wojen bałkańskich			+		
- ocenia znaczenie wyścigu zbrojeń dla wybuchu konfliktu światowego				+	
- zna daty zamachu w Sarajewie, bitwy pod Verdun, kapitulacji Niemiec			+		
- określa czas trwania I wojny światowej	+				
- poprawnie posługuje się terminami: wojna pozycyjna, wojna błyskawiczna, gazy bojowe	+				
- wymienia państwa walczące po stronie państw centralnych i po stronie ententy		+			
- charakteryzuje specyfikę działań wojennych ze szczególnym uwzględnieniem nowych środków technicznych		+			
- porównuje działania na froncie zachodnim z walkami na froncie wschodnim				+	
- podaje daty zakończenia wielkiej wojny i podpisania traktatu wersalskiego		+			
- wymienia skutki wojny		+			
- przedstawia rolę traktatu brzeskiego dla przebiegu I wojny			+		
- przedstawia postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie Niemiec			+		
- ocenia wpływ i znaczenie wielkiej wojny dla Europy i świata					+
- wyjaśnia polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji w 1917 r.		+			
- opisuje bezpośrednie następstwa rewolucji lutowej i październikowej	+				
- poprawnie posługuje się terminami: dwuwładza, bolszewicy, tezy kwietniowe, Armia Czerwona		+			
- zna postać cara Mikołaja II i Włodzimierza Lenina	+				
- przedstawia rolę Aleksandra Kiereńskiego, Lwa Trockiego, Feliksa Dzierżyńskiego			+		
- przedstawia skutki rewolucji 1917 r. dla Rosji i Europy			+		
- omawia losy rodziny carskiej po przewrocie bolszewickim					+
- podaje datę manifestu dwóch cesarzy (akt 5 listopada)	+				

- podaje daty orędzia prezydenta Wilsona, traktatu wersalskiego, deklaracji wersalskiej		+			
- poprawnie posługuje się terminami: Rada Regencyjna, Akt 5 listopada,		+			
- charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej	+				
- przedstawia zasługi Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego i Ignacego Paderewskiego dla sprawy odzyskania przez Polskę niepodległości		+			
- wymienia postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie polskiej			+		
- wyjaśnia międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej				+	
VI . Świat w okresie międzywojennym	K	P	R	D	W
- wymienia społeczne skutki I wojny światowej		+			
- poprawnie posługuje się terminami: system wersalski, Liga Narodów	+				
- poprawnie posługuje się terminami: mały traktat wersalski, demilitaryzacja, czarny czwartek		+			
- wie, w jakim celu powstała Liga Narodów	+				
- omawia funkcjonowanie Ligi Narodów		+			
- ocenia znaczenie postanowień konferencji w Locarno			+		
- omawia skutki wielkiego kryzysu gospodarczego			+		
- podaje daty: powstania Ligi Narodów, układu w Locarno, wybuchu wielkiego kryzysu		+			
- wyjaśnia, na czym polegał kryzys systemu demokratycznego po zakończeniu wielkiej wojny				+	
- poprawnie posługuje się terminami: dyktator, marsz na Rzym, faszyzm	+				
- zna postać Benito Mussoliniego i jego główne dokonania	+				
- wymienia cechy włoskiego faszyzmu		+			
- wie, kim był Adolf Hitler i jakie głosił poglądy	+				
- poprawnie posługuje się terminami: nazizm (narodowy socjalizm), antysemityzm, totalitaryzm, ustawy norymberskie, noc długich noży, noc kryształowa, SS, III Rzesza			+		
- wyjaśnia, dlaczego nazistom udało się przejąć władzę w Niemczech			+		
- omawia sposób, w jaki Adolf Hitler umacniał swoją władzę w Niemczech				+	
- omawia metody sprawowania władzy stosowane przez Józefa Stalina		+			
- poprawnie posługuje się terminami: stalinizm, kult jednostki, łagry, ZSRR	+				
- wyjaśnia znaczenie pojęć: NKWD, wielka czystka, komunizm wojenny, kolektywizacja, NEP, gospodarka planowa			+		
- wyjaśnia, dlaczego system komunistyczny w Związku Radzieckim jest określany jako zbrodniczy				+	
- wskazuje działania Hitlera, które łamały postanowienia traktatu wersalskiego	+				
- omawia kolejne etapy podboju Europy przez Hitlera do sierpnia 1939 r.			+		
- rozumie znaczenie pojęć: państwa osi, Anschluss,		+			
- wyjaśnia pojęcia remilitaryzacja, appeasement			+		
- omawia skutki wojny domowej w Hiszpanii			+		
- wymienia uczestników i postanowienia konferencji w Monachium		+			
- dokonuje oceny polityki ustępstw prowadzonej przez państwa zachodnie wobec Hitlera				+	
- omawia przebieg i skutki ekspansji Japonii na Dalekim Wschodzie			+		
VII . Polska w okresie międzywojennym	K	P	R	D	W
- wymienia lokalne ośrodki polskiej władzy, które powstały jesienią 1918 r.		+			
- omawia okoliczności powrotu Józefa Piłsudskiego z Magdeburga i objęcie przez niego władzy		+			
- wyjaśnia, co wydarzyło się 11 listopada 1918 r. w kontekście sprawy polskiej	+				
- charakteryzuje sytuację polityczną na ziemiach polskich pod koniec I wojny światowej			+		
- wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja międzynarodowa, która zaistniała pod koniec 1918 r. wpłynęła na odzyskanie przez Polskę niepodległości			+		
- poprawnie posługuje się terminami: Rada Regencyjna, Naczelnik Państwa	+				
- zna postaci: Józef Piłsudski, Roman Dmowski, Ignacy Daszyński, Jędrzej Moraczewski, Ignacy Paderewski i wymienia ich dokonania	+				
- wymienia reformy rządu J. Moraczewskiego			+		
- wyjaśnia pojęcie plebiscyt	+				
- omawia proces kształtowania się granicy zachodniej Polski			+		
- zna przyczyny, przebieg i skutki powstania wielkopolskiego		+			
- zna daty: powstania wielkopolskiego, powstań śląskich	+				
- zna wyniki plebiscytów na Śląsku oraz na Warmii i Mazurach	+				
- wyjaśnia przyczyny porażki Polaków w plebiscytach na Warmii i Mazurach				+	
- wskazuje na mapie obszary plebiscytowe, rejon powstania wielkopolskiego i powstań śląskich			+		

- wyjaśnia okoliczności i przebieg konfliktu polsko-czechosłowackiego na Śląsku Cieszyńskim				+	
- poprawnie posługuje się terminami: koncepcja federacyjna, koncepcja inkorporacyjna, Orłęta lwowskie, cud nad Wisłą	+				
- wyjaśnia pojęcia: linia Curzona, bunt Żeligowskiego			+		
- wyjaśnia różnice w poglądach J. Piłsudskiego i R. Dmowskiego na temat granicy wschodniej państwa		+			
- omawia główne fazy wojny polsko-bolszewickiej			+		
- zna daty: bitwy warszawskiej, pokoju w Rydze	+				
- ocenia znaczenie zwycięstwa nad bolszewikami dla Polski i Europy			+		
- omawia przyczyny i przebieg konfliktów o granice z Ukraińcami i Litwinami			+		
- wymienia ustalenia pokoju ryskiego	+				
- wyszukuje relacje i opinie na temat znaczenia bitwy warszawskiej dla losów Europy					+
- wymienia trudności, przed jakimi stanęły władze odradzającej się Polski i określa ich przyczyny	+				
- rozumie pojęcia: sejm ustawodawczy, mała konstytucja, konstytucja marcowa	+				
- wyjaśnia pojęcia kontrasygnata, bierne i czynne prawo wyborcze		+			
- zna daty uchwalenia małej konstytucji i konstytucji marcowej		+			
- zna postać Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego, Władysława Grabskiego	+				
- przedstawia główne założenia ustrojowe konstytucji marcowej		+			
- przedstawia okoliczności wyboru pierwszego prezydenta Polski			+		
- charakteryzuje i ocenia rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919-1926				+	
- przedstawia rolę i miejsce Józefa Piłsudskiego na polskiej scenie politycznej w latach 1919 - 1926					+
- wymienia przyczyny i przejawy kryzysu rządów parlamentarnych w II Rzeczypospolitej		+			
- zna datę zamachu majowego i uchwalenia konstytucji kwietniowej		+			
- poprawnie posługuje się terminami: zamach majowy, sanacja	+				
- wyjaśnia pojęcia: nowela sierpniowa, BBWR, Centrolew, autorytaryzm, proces brzeski			+		
- omawia przyczyny, przebieg i skutki zamachu majowego			+		
- wskazuje zmiany w ustroju II Rzeczypospolitej, które wprowadziła konstytucja kwietniowa		+			
- charakteryzuje i ocenia rządy obozu sanacji				+	
- omawia stosunek rządów sanacji do opozycji politycznej				+	
- ocenia polski autorytaryzm na tle europejskim					+
- omawia problemy gospodarcze odrodzonej Polski	+				
- wie, na czym polegała reforma walutowa	+				
- poprawnie posługuje się terminami: Polska A i B, Centralny Okręg Przemysłowy	+				
- zna dokonania Władysława Grabskiego i Eugeniusza Kwiatkowskiego dla rozwoju polskiej gospodarki		+			
- wskazuje na mapie obszar COP-u oraz najważniejsze ośrodki gospodarcze			+		
- tłumaczy, jakie znaczenie dla II Rzeczypospolitej miała budowa portu w Gdyni i utworzenie COP-u				+	
- omawia strukturę narodowościową i wyznaniową II Rzeczypospolitej		+			
- wymienia największe mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczpospolitą	+				
- rozumie pojęcia: państwo wielonarodowe, mniejszość narodowa, asymilacja, analfabetyzm		+			
- ocenia sytuację mniejszości narodowych w Polsce międzywojennej			+		
- wymienia osiągnięcia polskiej nauki i techniki w okresie międzywojennym	+				
- wymienia najważniejszych przedstawicieli polskiej literatury okresu międzywojennego	+				
- posługuje się pojęciami: awangarda, ekspresjonizm, modernizm			+		
- wymienia państwa sąsiadujące z II Rzeczpospolitą	+				
- charakteryzują relacje Polski z sąsiadami			+		
- wie, jakie były założenia polskiej polityki zagranicznej w okresie międzywojennym		+			
- omawia znaczenie układów w Locarno i Rapallo dla międzynarodowej pozycji Polski			+		
- zna dokonania i postać Józefa Becka		+			
- zna pojęcia: Międzymorze, polityka równowagi i równych odległości		+			
- ocenia pozycję międzynarodową Polski w okresie międzywojennym, wskazuje na sukcesy i porażki				+	
- ocenia postawę władz polski w kontekście zajęcia Zaolzia				+	
- dokonuje oceny stanowiska polskich władz wobec żądań wysuwanych przez Niemcy pod adresem Polski				+	
- poprawnie posługuje się terminami: eksterytorialny, Zaolzie, pakt o nieagresji		+			
- zna datę zawarcia paktu Ribbentrop-Mołotow	+				
- omawia treść tajnego protokołu do paktu Ribbentrop-Mołotow		+			
- wyjaśnia, dlaczego pakt Ribbentrop-Mołotow nazywany jest IV rozbiorem Polski				+	

Poziom	Ocena
K	dopuszczająca
K + P	dostateczna
K + P + R	dobra
K + P + R + D	bardzo dobra
K + P + R + D + W	celująca

poziom K – konieczny

poziom P – podstawowy

poziom R – rozszerzający

poziom D – dopełniający

poziom W – wykraczający

opracowała

Dorota Gumula